

Pokud jde o subjektivní skutkovou podstatu, vzal soud za prokázáno, že se obžalovaný pokusil použití (správně použil) pracovní knížky, kterou sám zfalšoval, neklamně v úmyslu, by na okresní politické správě v J. vylákal živnostenský list, na nějž neměl nároku, čímž je zjištěno, že jednal v úmyslu podvodném, v úmyslu, by poškodil účel, jehož se státní dohled domáhá předpisy o délce doby služby pomocnické v zájmu zvelebení živností. Pokud obžalovaný ve svém odvodu na zmateční stížnost brojí proti správnosti rozsudkového zjištění o pachatelství obžalovaného, pokud se týče o podvodném úmyslu, musí jeho úsilí zůstat bez úspěchu. Můžeť účel odvodu ve smyslu § 284 tr. ř. spočívat pouze ve snaze a v pokusu zvrátiti opodstatněnost důvodů zmatečnosti uplatňovaných odpůrcem, tu tedy důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. K vyvrácení námítky uplatňované rovněž v odvodu, že zfalšovanou pracovní knížku nelze pokládati za veřejnou listinu proto, že v ní bylo zfalšováno pouze potvrzení zaměstnavatelovo o služební době, stačí uvést, že toto vysvědčení, vydané mistrem, bylo opatřeno pečeti živnostenského společenstva, jež jest podle zákona výlučně povoláno taková vysvědčení potvrzovati, a že tímto potvrzením vysvědčení, pocházející jinak od osoby soukromé, nabylo rázu listiny veřejné (srv. rozh. čís. 1427, 2703 sb. n. s.). Přes to však, že tyto náležitosti ve směru objektivním a subjektivním jsou zjištěny, nemůže nejvyšší jako zrušovací soud vynéstí hned rozsudek odsuzující podle obžaloby, jelikož postrádá v rozsudku nalézacího soudu zjištěný další znak skutkové podstaty zločinu podvodu podle §§ 197, 199 písm. d) tr. zák., že tu byla možnost způsobiti škodu. Trestní činnost obžalovaného, i když z ní škoda nevznikla, musí býti aspoň takového rázu, že z ní škoda vzejíti mohla. Nebylo-li však naprosto možno, by z činu obžalovaného škoda vzešla, i když obžalovaný úmysl poškozovací měl, nelze mluvit o podvodném jednání zločinném. Škoda mohla nastati jen tenkrát, kdyby byl býval obžalovaný s připočtením doby, o kterou zápis v pracovní knížce falšoval (jeden rok), dosáhl doby potřebné k tomu, by mu byl vydán živnostenský list. Ukázalo-li by se však, že by obžalovaný i s připočtením doby, o kterou zápis v pracovní knížce falšoval, ku době skutečně odsloužené, nebyl býval dosáhl předepsané doby tovaryšské, anebo kdyby doby skutečně započitatelné předepsanou délkou praxe samy o sobě dosahovaly i bez doby podvodně stvrzené, tu by nemohla z jeho počínání nastati škoda a přišel by v úvahu toliko přestupek podle § 320 písm. f) tr. zák. Rozsudek nalézacího soudu o tom neobsahuje potřebných zjištění. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a podle § 288 čís. 3 druhá věta tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 3193.

Pro posouzení, zda vyhrůžka jest s to vzbuditi v ohroženém důvodné obavy ve smyslu § 98 b) tr. zák., jsou podle zákona (kromě důležitosti zla, jímž bylo pohroženo) rozhodnými »okolnosti a osobní povaha« ohroženého; výrazem »okolnosti« jsou tu míněny okolnosti (poměry) ohroženého.

Skutečnost, že vyhrůžka ublížením na cti nebo na svobodě byla namířena proti osobě, jež se cítí nevinnou, nevylučuje podřadění vyhrůžky pod ustanovení § 98 b) tr. zák.; ke skutkové podstatě tohoto zločinu se nevyžaduje, by byla v ohroženém skutečně vzbuzena důvodná obava, stačí, byla-li vyhrůžka objektivně k tomu způsobilou.

(Rozh. ze dne 29. května 1928, Zm II 151/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 2. března 1928, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním podle § 98 písm. b) tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák., spáchaným tím, že v dopisech ze dne 7. a 19. ledna 1928 v B. vyhrožoval Josefu R-ovi ublížením na cti nebo na svobodě, by na něm vynutil určité konání, poskytnutí peněz, při čemž pohrůžka byla taková, že se jí mohla, hledíc k okolnostem a vážnosti zla, jímž bylo pohroženo, v ohroženém vzbuditi důvodná obava, číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 5 a 9 a) tr. ř. Pokud jde o odsuzující výrok ve příčině dopisu ze dne 19. ledna 1928, namítá stížnost především, že se rozsudek obmezuje, nehledíc k jeho výroku o důležitosti zla, jímž bylo pohroženo, na zjištění, že vyhrůžka byla, hledíc k okolnostem, způsobilou vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu, ač prý z § 98 b) tr. zák. vysvítá, že způsobilost vyhrůžky ke vzbuzení důvodné obavy v ohroženém jest posuzovati podle »okolností a osobní povahy« ohroženého. Stížnost, jež uplatňuje touto námitkou věcně důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., má pravdu, tvrdíc, že pro posouzení způsobilosti vyhrůžky ke vzbuzení důvodné obavy v ohroženém jsou podle zákona (kromě důležitosti zla, jímž bylo pohroženo) rozhodnými »okolnosti a osobní povaha« ohroženého a že výrazem »okolnosti« v této souvislosti v § 98 b) tr. zák. se vyskytujícím jsou míněny okolnosti (poměry) ohroženého, a zdůrazňujíc, že rozsudek mluví v tomto směru jen o okolnostech, nikoli tedy také o osobní povaze ohroženého, a že se nevyslovuje o tom, zde má na mysli okolnosti ohroženého, avšak tato vada rozsudku je v souzeném případě bezvýznamnou; neboť skutková podstata zločinu podle § 98 b) tr. zák. jest tu již proto, že je zjištěno, že shora uvedená, v dopise ze dne 19. ledna 1928 obsažená vyhrůžka byla i vzhledem k důležitosti zla, jímž bylo pohroženo, tedy s hlediska, z něhož jest podle ustanovení § 98 b) tr. zák. způsobilost vyhrůžky ke vzbuzení důvodné obavy v ohroženém rovněž posuzovati, způsobilou, by vzbudila v ohroženém důvodnou obavu, a z napadeného rozsudku, jenž nepokládá za okolnost přitěžující, že vyhrůžka byla způsobilou ke vzbuzení důvodné obavy v ohroženém jednak vzhledem k okolnostem, jednak

vzhledem k důležitosti zla, jímž bylo hrozeno, není patrné, že soud prvního stádu by byl případ posuzoval v některém směru mírněji, kdyby byl odvozoval způsobilost vyhrůžky ke vzbuzení důvodné obavy v ohroženém jedině z důležitosti zla, jímž bylo pohrozeno, takže dlužno zmatečnou stížnost v tomto směru pokládati za neodůvodněnou, ježto není možností, by jí bylo přivoděno rozhodnutí pro stěžovatele příznivější (§ 281, první odst. tr. ř.). Tím pozbývají významu také výtky nejasnosti, neúplnosti a nedostatku důvodů, jimiž stížnost napadá s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. výrok rozsudku, že vyhrůžka byla vzhledem k okolnostem způsobilou, by vzbudila v ohroženém důvodnou obavu. Napadá-li stížnost ve svých dalších vývodech také výrok rozsudku, že posléze uvedená vyhrůžka byla vzhledem k důležitosti zla, jímž bylo pohrozeno, způsobilou vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu, důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř., činí tak neprávem. Má-li především býti v jejím tvrzení, že důležitost zla nebyla v rozsudku vůbec oceněna, spatřována výtkou nedostatku důvodů pro onen výrok, jest ji označiti jako bezdůvodnou, ježto rozsudek se opírá v tomto směru podle rozhodovacích důvodů zřejmě o zjištění, že tu šlo o vyhrůžku ublížením na cti a na svobodě. Vytýká-li dále stížnost tvrzením, že bylo přehlédnuto, že resolutní počínání si ohroženého svědčí proti tomu, že vyhrůžka byla způsobilou vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu, rozsudku neúplnost záležející v tom, že se rozsudek nezmiňuje o tom, jak ohrožený na vyhrůžku odpověděl, t. j. že dal stěžovatele policii pro vydírání zadržeti, jde rovněž o výtku neodůvodněnou; neboť rozsudek směl posléz uvedenou, při hlavním přelíčení na jevo vyšlou skutečnost pominouti mlčením, protože byla nerozhodnou, ježto se z ní nedalo nikterak dovozovati, že pohrůžka nebyla způsobilou, by vzbudila v ohroženém důvodnou obavu.

Namítá-li posléze stížnost, zřejmě s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., že si byl ohrožený očividně toho vědom, že nenabyl částek, jež byly na něm svého času stěžovatelem vylákány, nepoctivě, a že tu tedy nebylo příčiny, by měl obavy z vyhrůžky stěžovatelovy, neprovádí tím uplatňovaného zmatku po zákonu, nedrží se v okruhu skutkových zjištění rozsudku, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vycházejíc ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného (§ 288, odst. druhý čís. 3 tr. ř.). Ostatně sluší poznamenati, že skutečnost, že vyhrůžka ublížením na cti nebo na svobodě byla namířena proti osobě, jež se cítí nevinnou, nevyplývá podřazení vyhrůžky pod ustanovení § 98 b) tr. zák. a, že se ke skutkové podstatě tohoto zločinu nevyžaduje, by byla v ohroženém skutečně vzbuzena důvodná obava, nýbrž že stačí, byla-li vyhrůžka objektivně způsobilou ke vzbuzení důvodné obavy v ohroženém (rozh. čís. 3755 víd. úř. sb. a č. sb. n. s. 302/20, 448/21, 494/21 a j.). Za tohoto stavu věci bylo zmatečnou stížností, pokud směřuje proti výroku rozsudku odsuzujícímu stěžovatele pro zločin podle § 98 b) tr. zák. spáchaný vyhrožováním v dopise ze dne 19. ledna 1928, zavrhnouti jako dílem neodůvodněnou, dílem po zákonu neprovedenou. Stížnosti nelze však ani

přiznati úspěch, pokud napadá, dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. výrok rozsudku, že stěžovatel vyhrožoval Josefu R-ovi také v dopise ze dne 7. ledna 1928 ublížením na cti a na svobodě. Tu se stížnost ocitá především v základním omylu, domnívající se, že nalézací soud chtěl obratem »oba dopisy ze dne 7. a 19. ledna 1928 dlužno posuzovati jako organický celek«, vyjádřiti, že dopis první jest vykládati ve spojení s dopisem druhým tak, že obsah prvního dopisu lze doplňovati obsahem dopisu druhého. Užitím výrazu »organický celek« neměla býti popřena samostatnost jednotlivých útoků, nýbrž mělo býti jen zdůrazněno, že šlo o útoky stejného rázu, směřující k jednomu a k témuž cíli, k vylákání peněz. Prvý útok, jenž měl býti přípravou k druhému, čelil k vylákání 40—50 Kč, druhý k vylákání 300 Kč. S tohoto hlediska mohl pak nalézací soud právem usouditi, že první dopis má tutéž povahu jako druhý, třebaže neobsahuje výrazů tak určitých a důrazných jako dopis druhý. V rozsudku jest též zcela přesně a jasně zjištěno, v kterých výrazech prvního dopisu spatřuje naplněnu povahu nebezpečného vyhrožování, vždyť se zdůrazňuje, že stěžovatel mluví v tomto dopise ustavičně o klidu a rozrušení, že by byl nucen R-u stále obtěžovati a, že jest neodbytným. Tím padá jednak formální námitka stížnosti, že jest výrok rozsudku o rozhodných okolnostech nejasným a neúplným, pokud se týče že pro tento výrok nejsou v rozsudku uvedeny důvody. Pokud však stížnost napadá tento výrok číselně důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., nelze k jejím vývodům vůbec přihlížeti, ježto opouští skutková zjištění rozsudku a vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, ba jím vyloučeného, že posléze řečený dopis neobsahoval vůbec vyhrožování ublížením na cti nebo na svobodě (§ 288, odst. druhý čís. 3 tr. ř.).

Čís. 3194.

Skutečnost, že předseda porotního soudu poučil porotce, že mohou — dospějí-li k přesvědčení, že obžalovaný pro zločin podle § 127 tr. zák. byl v omylu ve věku děvčete pod 14 let, s nímž soulož předsevzal — vyjádřiti to záporným zodpověděním hlavní otázky, nestačí, by nahradila dodatkovou otázku podle § 319 tr. ř. na onen omyl.

(Rozh. ze dne 30. května 1928, Zm II 114/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního jakožto porotního soudu v Brně ze dne 18. února 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 127 tr. zák., zrušil výrok porotců vztahující se k otázkám 1.—4. a odsuzující část rozsudku na něm spočívající, t. j. výrok rozsudku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podle § 127 tr. zák., jakož i výrok o trestu a výroky s tím související a odkázal věc v tomto rozsahu do příštího zasedání soudu porotního při zemském trestním soudě v Brně k novému přelíčení a rozhodnutí.